

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ L.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou M.M., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., **2/ Slovenskej republiky – Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 6, IČO: 30 416 094, zastúpenej JUDr. M. M., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **M. Ď.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. S. B., advokátom so sídlom v B., **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50 C 330/2007, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2011 sp. zn. 14 Co 129/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca 1/ sa žalobou podanou 17. decembra 2007 proti žalovanej a H. T. domáhal určenia, že je v podiele 2/8 spoluvlastníkom pozemkov v katastrálnom území T. zameraných geometrickým plánom z 10. marca 2004 vyhotoveným I.. J. M. pod č. X., ktoré sú v tomto geometrickom pláne označené ako parcela č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² a parcela č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² (ďalej len „sporné pozemky“). Na odôvodnenie žaloby uviedol, že právni predchodcovia žalovanej a H. T. kúpnu zmluvou z 18. augusta 1986 previedli svoje spoluvlastnícke podiely na sporných pozemkoch na štát, ktorý ich neskôr vložil ako nepeňažný vklad do základného imania žalobcu 1/.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 9. septembra 2009 č.k. 50 C 330/2007-101 konanie voči H. T. zastavil, lebo žalobca 1/ vzal žalobu voči nej späť.

Žalobca 1/ navrhol, aby do konania ako žalobkyňa 2/ vstúpila s jeho návrhom súhlasiaca Slovenská republika – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácii Slovenskej republiky (§ 92 ods.1 O.s.p.). Zároveň žalobca 1/ navrhol zmenu petitu žaloby; domáhal sa určenia, že spoluvlastníkom 1/8 sporných pozemkov je buď žalobca 1/, alebo žalobkyňa 2/.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 13. januára 2010 č.k. 50 C 330/2007-249 pripustil, aby do konania ako žalobkyňa 2/ vstúpila Slovenská republika – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácii Slovenskej republiky. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že návrh žalobcu 1/ na vstup ďalšieho účastníka do konania je v súlade s § 92 ods. 1 O.s.p., s týmto návrhom súhlasila aj Slovenská republika – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácii Slovenskej republiky a súhlas žalovanej sa v danej procesnej situácii nevyžaduje. Námietku žalovanej, že navrhovaný postup žalobcov môže smerovať k obchádzaniu zákona a k procesnému stavu, pri ktorom sa už nebude vyžadovať jej súhlas s faktickou zmenou na strane žalobcov, ktorý je inak potrebný pri zámene účastníkov konania (§ 92 ods. 4 O.s.p.), označil súd prvého stupňa za neodôvodnenú; akcentoval pri tom vyhlásenie žalobcu 1/, že obaja žalobcovia budú účastníkmi konania až do právoplatného skončenia tejto veci.

Výrok uznesenia súdu prvého stupňa o pripustení vstupu Slovenskej republiky – Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii Slovenskej republiky do konania na strane žalobcu napadla žalovaná odvolaním. Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. februára 2011 sp. zn. 14 Co 129/2010 odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení poukázal na dispozičnú zásadu občianskeho súdneho konania a uviedol, že v sporovom konaní je žalobca subjektom oprávneným určovať okruh účastníkov konania. V danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre pripustenie vstupu ďalšieho účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods.1 O.s.p. Súd pri aplikácii tohto ustanovenia skúma iba to, či vstupujúci subjekt má spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania. K námietkam žalovanej, že v danom prípade bol porušený § 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, lebo JUDr. M. M. konal ako konateľ advokátskej kancelárie zastupujúcej žalobcu 1/ a zároveň ako advokát zastupujúci žalobkyňu 2/ (hoci aktívne legitimovaným tu môže byť len jeden zo žalobcov), odvolací súd uviedol, že žiadne ustanovenie zákona nebráni tomu, aby

advokát nemohol zastupovať klienta samostatne ako fyzická osoba, alebo ako konateľ právnickej osoby založenej na účel výkonu advokácie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Uviedla, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov sú nepreskúmateľné. Súdy dostatočne nevysvetlili, v čom spočíva neopodstatnenosť jej námietky, že v preskúmvanej veci ide o obchádzanie zákona a ciele obídienie jej súhlasu, ktorý sa vyžaduje pri zámene účastníkov konania podľa § 92 ods. 4 O.s.p. Podľa jej názoru je takto motivovaný postup žalobcu 1/, ktorý navrhol vstup žalovanej 2/ do konania a môže následne vziať žalobu späť. Odvolaciemu súdu tiež vytkla, že nedostatočne odôvodnil, na základe čoho dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu § 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z.z. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala zrušiť tak rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že napadnuté rozhodnutie je preskúmateľné a že dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Procesne neprípustné dovolanie žiadali odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie

prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla žalovaná dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v ustanovení § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania žalovanej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Povinnosť odvolacieho súdu skúmať, či nedošlo k vade tejto povahy, vyplýva z § 242 ods. 1 O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru žalovanej jej súdy v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolaiteľka za procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. považuje (ňou tvrdenú) nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

Nepreskúmateľné je rozhodnutie súdu, ktoré nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. Aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 3 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen z hľadiska výsledkov vykonaného dokazovania a skutkových zistení súdu, ale tiež z hľadiska prijatých právnych záverov. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody, so zreteľom na ktoré rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v (prípadnom) dovolacom konaní.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti (vrátane nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu), ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti, ku ktorým došlo v konaní na súdoch nižších stupňov. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúci za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak – na rozdiel od v § 237 O.s.p. taxatívne

vymenovaných procesných vád – (len) v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť iba v takom dovolaní, ktoré je procesne prípustné (vada takejto povahy sama o sebe prípustnosť dovolania nezakladá).

Na posúdenie prípustnosti dovolania aj z aspektov vyplývajúcich z § 237 písm. f/ O.s.p. je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom dovolací súd vyslovil názor, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom rozsudku plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v nej nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v preskúmvanej veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy dôsledne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (príkladmo možno uviesť týmto senátom prijaté rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 235/2010, 3 Cdo 236/2010). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvod zakladajúci (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí iných senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 135/2010, 2 Cdo 137/2010, 4 M Cdo 5/2009, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 55/2011).

Navyše (dovolací súd to uvádza len ako poznámku), zo spisu vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje závery. Prijaté závery primerane vysvetlil (pozn.: dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Rozhodnutie odvolacieho súdu umožňuje preskúmať, ako, na základe čoho a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia obsahuje vysvetlenie dôvodov a dôsledkov postupu súdu v zmysle § 92 ods. 1 O.s.p. po podaní návrhu na vstup žalobkyne 2/ do konania (k tomu vid' odseky 2 až 4 na str. 4 uznesenia odvolacieho súdu). K dovolacím námietkam žalovanej dovolací súd uvádza, že otázkou aktívnej legitímácie žalobcu podávajúceho návrh na vstup ďalšieho žalobcu do konania a rovnako aktívnej legitímácie žalobcu, ktorý má na základe takéhoto návrhu vstúpiť do konania, sa súd pri rozhodovaní podľa § 92 ods. 1 O.s.p. nezaobrá. To, či je žalobca aktívne vecne legitimovaný a žalovaný pasívne vecne legitimovaný (ale aj to, či je aktívne vecne legitimovaný pôvodný žalobca alebo ďalší žalobca, ktorý vstúpil do konania až po podaní žaloby), posudzuje súd až na základe výsledkov vykonaného dokazovania (a až) v rozhodnutí vo veci samej.

Dovolaním napadnuté uznesenie obsahuje aj vysvetlenie právneho názoru odvolacieho súdu z hľadiska možnosti zastúpenia klienta advokátom a zároveň advokátskou kanceláriou, konateľom ktorej je tento advokát (k tomu vid' 5. odsek na str. 4 uznesenia odvolacieho súdu). Dovolací súd k tomu dodáva, že ustanovenie § 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov sa týka iba vnútorných pomerov v advokátskej kancelárii; základnou tézou je, že advokát vykonávajúci advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne. Ak v danom prípade právny zástupca žalobcov porušil toto ustanovenie (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo to mať negatívny vplyv na práva žalovanej a nevedlo to k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p.

Možno preto uzavrieť, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky závery odvolacieho súdu v danom prípade nie sú zjavne neodôvodnené a odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej v danom prípade nepripúšťa žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho

poriadku. Procesne neprípustné dovolanie tejto účastníčky preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní nebola dovolateľka úspešná a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania procesne úspešným žalobcom (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal, lebo nepodali návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. septembra 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková